

Istungidokument

A8-0303/2016

18.10.2016

RAPORT

ELi tegevuskava kohta looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks
(2016/2076(INI))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Catherine Bearder

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI.....	16
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS.....	18
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	24
KALANDUSKOMISJONI ARVAMUS	28
ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS	34
VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	39

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi tegevuskava kohta looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks 2016/2076 (INI)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks“ (COM(2016)0087),
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2014. aasta resolutsiooni looduslike liikidega seotud kuritegevuse kohta¹,
- võttes arvesse ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES), mida rakendatakse ELis nõukogu määrusega (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel ning komisjoni määrusega (EÜ) nr 865/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 üksikasjalikud rakenduseeskirjad,
- võttes arvesse nõukogu 6. märtsi 2015. aasta otsust (EL) 2015/451, mis käsitleb Euroopa Liidu ühinemist ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooniga (CITES)²,
- võttes arvesse ÜRO 2003. aasta korruptsioonivastast konventsiooni,
- võttes arvesse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 2000. aasta konventsiooni,
- võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ning Euroopa looduskeskkonna ja looduslike elupaikade kaitse konventsiooni (Berni konventsioon),
- võttes arvesse ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) 2016. aasta aruannet looduslike liikidega seotud kuritegevuse kohta maailmas *World Wildlife Crime Report*,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 30. juuli 2015. aasta resolutsiooni 69/314, milles käsitletakse looduslike liikidega ebaseadusliku kaubitsemise vastu võitlemist,
- võttes arvesse ÜRO Keskkonnaassamblee resolutsiooni 2/14, milles käsitletakse ebaseaduslikku kauplemist looduslike liikidega ja looduslikest liikidest saadud toodetega,
- võttes arvesse ÜRO 2015.–2030. aasta säästva arengu eesmäärke,
- võttes arvesse looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastase võitluse rahvusvahelist konsortsiumi (ICCWC), mille liikmed on CITES, Interpol, UNODC, Maailmapank ja Maailma Tolliorganisatsioon,

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0031.

² ELT L 75, 19.3.2015, lk 1.

- võttes arvesse 2014. aastal Londoni ebaseadusliku looduslike liikidega kaubitsemise konverentsil allkirjastatud deklaratsiooni,
- võttes arvesse 2016. aasta Buckinghami palee deklaratsiooni looduslike liikidega kaubitsemise ärahoidmise kohta transpordisektoris,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused¹, ja komisjoni 2016. aasta vastavasisulist rakendusaruannet,
- võttes arvesse nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 605/2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1185/2003 haiuimede eemaldamise kohta laevade pardal³, ning komisjoni 5. märtsi 2009. aasta määrust (EÜ) nr 206/2009⁴, millega lubatakse 20 kg kalatoodete importi isiklikuks tarbimiseks,
- võttes arvesse nõukogu määrusega (EÜ) nr 768/2005 moodustatud Euroopa Kalanduskontrolli Ameti tähtsust võitluses veeloomade ebaseadusliku püügi ja müügi vastu,
- võttes arvesse 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu⁵,
- võttes arvesse nõukogu 29. märtsi 1999. aasta direktiivi 1999/22/EÜ, mis käsitleb metsloomade pidamist loomaaedades⁶,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta⁷,
- võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta⁸,
- võttes arvesse uurimust looduslike liikidega seotud kuritegevuse kohta, mille Euroopa Parlamendi poliitikaosakond avaldas 2016. aasta märtsis keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni tarbeks,
- võttes arvesse Natura 2000 võrgustikku, mis hõlmab haruldaste ja ohustatud liikide peamisi paljunemis- ja puhkealasid, ning mõningaid haruldasi looduslike elupaikade liike, mida sellistena kaitstakse,

¹ ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.

² ELT L 286, 29.10.2008, lk 1.

³ ELT L 181, 29.6.2013, lk 1.

⁴ ELT L 77, 24.3.2009, lk 1.

⁵ ELT L 328, 6.12.2008, lk 28.

⁶ ELT L 94, 9.4.1999, lk 24.

⁷ ELT L 20, 26.1.2010, lk 7.

⁸ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

- võttes arvesse keskkonnakuritegevuse vastaste ELi meetmete raames (EU Action to Fight Environmental Crime (EFFACE)) 2014. aastal läbi viidud teadusuuringu aruannet,
 - võttes arvesse nõukogu 12. veebruari 2016. aasta järeldusi terrorismi rahastamise vastase võitluse kohta,
 - võttes arvesse ÜRO kuritegevuse ennetamise ja kriminaalõiguse komisjoni peasekretäri 4. märtsi 2003. aasta aruannet kaitsealuste looduslike taime- ja loomaliikidega ebaseadusliku kauplemise ja ebaseadusliku juurdepääsu kohta geneetilistele ressurssidele,
 - võttes arvesse nõukogu 20. juuni 2016. aasta järeldusi, milles käsitletakse ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks,
 - võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi ja Interpoli 2016. aasta kiirreeageerimishinnangut keskkonnakuritegevuse kasvu kohta (The Rise of Environmental Crime),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit ning arengukomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, kalanduskomisjoni ja õiguskomisjoni arvamusi (A8-0303/2016),
- A. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemine on organiseeritud rahvusvaheline kuritegevus, mille väärtus aastas on hinnanguliselt 20 miljardit eurot ning mis on viimastel aastatel kogu maailmas kasvanud, saades üheks piiriülese kuritegevuse suurimatest ja kasumlikematest vormidest; arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemisest rahastatakse muid raske ja organiseeritud kuritegevuse vorme ning see on nendega tihedalt seotud;
 - B. arvestades, et ülemaailmse elurikkuse kadu on tõsine, sest see vastab liikide kuuendale massilisele väljasuremisele;
 - C. arvestades, et ülemaailmset bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid ohustavad maakasutuse muutus, loodusvarade mittesäästev kasutamine, saaste ja kliimamuutus; arvestades, et eelkõige on paljud ohustatud liigid varasemast halvemas olukorras kiire linnastumise, elupaikade kadumise ja looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise tõttu;
 - D. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemisel on oluline negatiivne mõju elurikkusele, olemasolevatele ökosüsteemidele, päritoluriikide looduspärandile, loodusvaradele ja liikide kaitsele;
 - E. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemine kujutab endast tõsist ja kasvavat ohtu globaalsele julgeolekule, poliitilisele stabiilsusele, majandusarengule, kohalikele elatisvahenditele ja õigusriigile, mistõttu on sellega võitlemiseks vaja strateegilist ja koordineeritud ELi lähenemisviisi, mille võtaksid omaks kõik osalised;

- F. arvestades, et ohustatud taime- ja loomaliikidega ning nendest saadud toodetega kaubitsemise lõpetamine on oluline ÜRO säästva arengu eesmärkide saavutamiseks;
- G. arvestades, et CITES on oluline rahvusvaheline kokkulepe, mis hõlmab 35 000 looma- ja taimeliiki ning on olnud jõus alates 1975. aastast; sellele on alla kirjutanud 183 osalist (k.a kõik ELi liikmesriigid ning 2015. aasta juulis ka EL ise);
- H. arvestades, et kaubandus- ja arengupoliitika peaks muu hulgas aitama parandada inimõiguste, loomade heaolu ja keskkonnakaitse austamist;
- I. arvestades, et ELi eluloodusega kauplemise alase teabe vahetus EU Trade in Wildlife Information Exchange (EU-TWIX) on alates 2005. aastast jälginud ebaseaduslikku eluloodusega kauplemist ning loonud vara arestimise andmebaasi ja Euroopa riikide ametnike vahelised teabekanalid;
- J. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemise vastu tõhusalt võitlemisel on oluliseks takistuseks ka teadlikkuse ja poliitilise tahte puudumine;
- K. arvestades, et ELi julgeoleku tegevuskavas 2015–2020 määratletakse looduslike liikidega seotud kuritegevus organiseeritud kuritegevuse vormina, mille vastu tuleb võidelda ELi tasandil, kaaludes keskkonnakuritegevust käsitlevate kehtivate õigusaktide läbivaatamise raames täiendavate kriminaalkaristuste kehtestamist kogu ELis;
- L. arvestades, et operatsioon COBRA III, mis viidi läbi 2015. aasta mais, oli seni suurim ohustatud liikidega ebaseadusliku kauplemise vastu suunatud koordineeritud rahvusvaheline õiguskaitseoperatsioon, mis päädis 139 vahistamise ja enam kui 247 vara arestimisega, sealhulgas elevandiluu, ravimtaimed, ninasarviku sarved, soomusloomad, dalbergia, kilpkonnalised ning paljud muud taime- ja loomaisendid;
- M. arvestades, et nõudlus ebaseaduslike looduslike liikide toodete järele sihtturgudel ajendab korruptsiooni kogu elusloodusega kaubitsemise tarneahelas;
- N. arvestades, et EL on ebaseadusliku looduslike liikidega kaubanduse märkimisväärne sihtturg ja transiidimarsruut, kuid ka teatavate Euroopa ohustatud taime- ja loomaliikidega kaubitsemise allikas;
- O. arvestades, et ÜRO kuritegevuse ennetamise ja kriminaalõiguse komisjoni 2013. aasta aprilli resolutsioonis, mille ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu 25. juulil 2013. aastal heaks kiitis, julgustatakse liikmesriike käsutama looduslike looma- ja taimeliikide salakaubavedu raske kuritegevusena, kui sellesse on kaasatud organiseeritud kuritegelikud rühmitused, mistõttu oleks see samal tasemel inim- ja narkokaubandusega;

Üldised märkused

1. kiidab heaks komisjoni tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, milles rõhutatakse vajadust koordineeritud meetmete järele, et tegeleda looduslike liikidega kaubitsemise põhjustega, tõhusalt rakendada ja jõustada kehtivaid eeskirju ning tugevdada globaalset koostööd päritolu-, transiidi- ja sihtriikide vahel;

2. kutsub komisjoni, liikmesriike, Euroopa välisteenistust ning ELi ameteid Europoli ja Eurojusti üles tunnistama, et looduslike liikidega seotud kuritegevus on tõsine ja kasvav oht, ning tegelema sellega kui poliitiliselt äärmiselt kiireloomulise küsimusega; rõhutab vajadust tervikliku ja kooskõlastatud lähenemisviisi järele kõigis poliitikavaldkondades, sealhulgas kaubanduse, arengu, välispoliitika, transpordi ja turismi ning justiits- ja siseküsimuste valdkonnas;
3. toonitab, et asjakohaste rahaliste vahendite ja inimressursside kindlakstegemine ja eraldamine on tegevuskava elluviimiseks äärmiselt oluline; rõhutab vajadust näha ELi eelarves ja riikide eelarvetes ette piisavad rahalised vahendid, et tagada selle kava tõhus rakendamine;
4. tunnistab tegevuskava tähtsust, ent rõhutab selle puudujääke, mis on seotud veeloomaliikidega arvestamisega;
5. nõuab, et rakendataks täielikult ja õigeaegselt tegevuskava kõiki elemente, mis kajastavad tungivat vajadust lõpetada ebaseaduslik ja mittesäästev tegevus ning hoida ära edasiste loomaliikide kadu; palub, et komisjon esitaks parlamendile ja nõukogule igal aastal kirjaliku ajakohastatud teabe rakendamise kohta ning looks jätkuva üksikasjaliku järelevalve- ja hindamismehhanismi, et mõõta edusamme, k.a liikmesriikide meetmed;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama paremini sihtliikide elukohtade kaitset ning toonitab, et suurem kaitse tuleks tagada aladele, mis on määratud ohualtiteks mereökosüsteemideks, ökoloogiliselt või bioloogiliselt olulisteks aladeks ja Natura 2000 võrgustiku aladeks;
7. kutsub komisjoni üles looma spetsiaalset looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise koordinaatori ametit, mille eeskujuks oleks inimkaubanduse vastu võitlemisel kasutatav mudel ja mis tagaks komisjoni erinevate talituste ja liikmesriikide ühispingutuse;
8. tuletab komisjonile meelde, et ka paljud veeloomaliigid on väljasuremise ohus, mis mõjutab paljude ökosüsteemide jätkusuutlikkust;
9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles arendama edasi püügivahendite tehnoloogilise kohandamise alaseid teadusuuringuid, et vältida kaaspüüki, arvestades asjaolu, et mitmeid liike – sealhulgas kilpkonnalisi – ohustab nii kaaspüük kui ka looduslike loomaliikidega kaubitsemine;

Looduslike liikidega kaubitsemise ärahoidmine ja selle algpõhjustega tegelemine

10. nõuab, et EL, kolmandad riigis, sidusrühmad ja kodanikuühiskond korraldaksid sihipäraseid ja koordineeritud teadlikkuse suurendamise kampaania sarju, mille eesmärk oleks üksikisikute ja kollektiivses käitumises esilekutsutavate reaalsete ja pikaajaliste muutuste abil vähendada nõudlust ebaseadusliku kauplemise järele looduslikest liikidest saadud toodetega; märgib, et kodanikuühiskonna organisatsioonid võivad etendada oma osa tegevuskava toetamisel;
11. palub, et EL toetaks algatusi, millega edendatakse eluslooduse lähedal asuvate

maakogukondade alternatiivse kestliku elatise väljatöötamist, mis suurendaks kaitsemeetmetest tulenevaid kohalikke kasusid, vähendaks inimeste ja looduslike loomaliikide vahelisi konflikte ning edendaks elusloodust kui kogukonna väärtuslikku sissetulekut; on arvamisel, et sellised algatused – kui neid tehakse asjaomaste kogukondadega konsulteerides – suurendavad looduskaitse toetamist ning aitavad kaasa looduslike liikide populatsioonide ja nende elukohtade taastamisele, kaitsele ja kestlikule majandamisele;

12. rõhutab, et eluslooduse kaitse peab olema ELi ülemaailmse vaesuse vähendamise strateegiate keskne element, ja nõuab, et meetmed, mis võimaldavad kohalikel kogukondadel saada otsesest kasu eluslooduse kaitstes osalemisest, lisataks mitmesugustesse kolmandate riikidega läbiräägitavatesse koostöölepingutesse;
13. tuletab komisjonile meelde, et ebaseaduslik veeloomaliikidega kauplemine avaldab mõju ka rannikualade kogukondade majanduslikule arengule ja meie vete keskkonna kvaliteedile;
14. nõuab, et EL asuks kiiremas korras tegelema rahvusvahelise juhtimise meetmetes esineva korruptsiooni ja puudustega, mis ulatub üle kogu looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise ahela; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid teeksid koostööd partnerriikidega, kasutades selleks ÜRO korruptsioonivastast konventsiooni (UNCAC) ja teisi foorumeid, et tegeleda selle probleemiga päritolu-, transiidi- ja sihtriikide turgudel; kutsub kõiki liikmesriike üles täies ulatuses järgima ja tõhusalt rakendama korruptsioonivastase konventsiooni sätteid; väljendab heameelt rahvusvaheliste kohustuste üle korruptsioonivastase võitluse valdkonnas vastavalt ÜRO Peaassamblee 2015. aasta juuli resolutsiooni 69/314 artiklile 10;
15. tunnistab vajadust abistada, suunata ja juhendada päritolu-, transiidi- ja sihtriikide ametiasutusi uurimise, jõustamise ja kohtumenetluse osas kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil; toonitab vajadust selliste jõupingutuste tõhusa koordineerimise järele kõigi töösse kaasatud asutuste vahel; nõuab, et EL toetaks parimate tavade vahetamist ning teeks vajaduse korral kättesaadavaks eriseadmed ja -teadmised;
16. võtab teadmiseks nõukogu 20. juuni 2016. aasta järeldused, milles käsitletakse ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, ning märgib, et looduslike liikidega seotud kuritegevus on tõsine ja kasvav oht elurikkusele ja keskkonnale, aga ka ülemaailmsele julgeolekule, õigusriigi põhimõtetele, inimõigustele ja säästvale arengule; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et liikmesriigid ei ole võtnud selgeid kohustusi; toonitab liikmesriikide otsustavat rolli tegevuskava täielikul ja sidusal elluviimisel riiklikul tasandil ning selles seotud eesmärkide saavutamisel;
17. nõuab tungivalt, et tarnijariikide valitsused i) parandaksid õigusriigi põhimõtet ja looksid tõhusad hoiatusvahendid, tugevdades kriminaaluurimist, vastutuselevõtmist ja karistuste määramist; ii) sätestaksid karmimad seadused, milles käsitatakse looduslike liikidega ebaseaduslikku kaubitsemist raske kuriteona, mis pälvib sama suurt tähelepanu ja tähtsust nagu muud riikidevahelise organiseeritud kuritegevuse vormid; iii) eraldaksid rohkem vahendeid elusloodusega seotud kuritegevusega võitlemiseks, eelkõige tugevdaksid elusloodusealast õiguskaitset, kaubanduskontrolle, järelevalvet ning tolli poolt avastamist ja arestimist; iv) kohustuksid rakendama korruptsiooni suhtes nulltolerantsi poliitikat;

Rakendamise ja jõustamise tõhustamine

18. kutsub liikmesriike üles kehtestama looduslike liikidega kaubitsemise vastased tegevuskavad, milles oleksid üksikasjalikult sätestatud jõustamispoliitika ja karistused, ning avaldama ja vahetama teavet looduslike liikidega seotud kuritegevusega seotud vara arestimiste ja vahistamiste kohta, et tagada liikmesriikide vaheline järjepidevus ja ühtlustatud meetmed; toetab mehhanismi loomist, et anda komisjonile korrapäraseid andmeid ja ajakohastatud teavet liikmesriikidest toimunud vara arestimiste ja vahistamiste kohta ning edendada parimate tavade jagamist;
19. on veendunud looduslike liikidega kauplemist käsitlevate ELi õigusaktide täieliku rakendamise ja jõustamise tähtsuses;
20. teeb ettepaneku selle kohta, et karistused looduslike liikidega kaubitsemise eest, eelkõige ohualtite mereökosüsteemidega aladel või Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel aladel, peaksid olema piisavalt karmid, et rikkujate tegevust ära hoida;
21. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid õiguskaitseasutustele, prokuratuurile ja siseriiklikele kohtutele looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastu võitlemiseks vajalikud rahalised vahendid ja inimressursid ning nõuetekohase asjatundlikkuse; soovitab komisjonil ja liikmesriikidel tungivalt teha suuremaid jõupingutusi, et koolitada kõiki asjaomaseid ameteid ja institutsioone ning suurendada nende teadlikkust;
22. tunneb heameelt jõupingutuste üle, mida on teinud keskkonnaõiguse rakendamise ja jõustamise Euroopa võrgustik (IMPEL), Euroopa prokuröride võrgustik keskkonnaküsimustes (ENPE), Euroopa kohtunike foorum keskkonnaküsimustes (EUFJE) ning politseiametnike võrgustik, mis keskendub keskkonnakuritegude vastasele võitlusele (EnviCrimeNet);
23. võtab teadmiseks, et ebaseaduslik looduslike liikidega kauplemine on lisatud ELi julgeoleku tegevuskavva 2015–2020, milles tunnistatakse, et ebaseaduslik elusloodusega kauplemine ohustab päritolupiirkondade elurikkust, säästvat arengut ja piirkondlikku stabiilsust;
24. soovitab liikmesriikidel investeerida ebaseadusliku kauplemise eest saadud trahvitulud loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitsmisse ja säilitamisse;
25. nõuab olulisi muutusi teabekogumises, õigusloomes ja õiguskaitstes ning korruptsioonivastases võitluses seoses looduslike liikidega kaubitsemisega liikmesriikides ning teistes siht- ja transiidiriikides; palub seetõttu komisjonil pöörata väga suurt tähelepanu nendele looduslike liikidega kaubitsemisega seotud rahvusvaheliste standardite jõustamise haldamise ja järelevalve aspektidele;
26. rõhutab, et looduslike liikidega kaubitsemisega tegelevate kuritegelike võrgustike nn rändamise vältimiseks on eriti tähtis looduslike liikidega seotud kuritegusid puudutava poliitika ja õigusraamistike ühtlustamine;
27. rõhutab vajadust parema ametitevahelise koostöö järele ning toimiva ja õigeaegse andmete jagamise järele riiklike ja ELi tasandi rakendamise ja jõustamise eest

vastutavate ametite vahel; nõuab strateegiliste jõustamisvõrgustike loomist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil, et lihtsustada ja parandada seda koostööd; kutsub kõiki liikmesriike üles looma looduslike liikidega seotud kuritegusid uurivaid üksuseid, et lihtsustada rakendamist eri ametites;

28. kutsub liikmesriike üles andma Europolile pidevat ja asjakohast jälitusteavet ja andmeid; nõuab tungivalt, et Europol käsitleks looduslike liikidega seotud kuritegevust ELi järgmises raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangus (SOCTA); nõuab, et Europolis loodaks looduslike liikidega seotud kuritegevusega võitlemise spetsialiseeritud üksus, millel oleksid riikidevahelised volitused ja kohustused ning piisavad rahalised vahendid ja inimressursid, mis võimaldaks teabe ja analüüsi tsentraliseerimist ning kooskõlastatud jõustamisstrateegiaid ja uurimisi;
29. kutsub komisjoni üles edendama süsteemi EU-TWIX kui järeleproovitud ja hästi töötavat vahendit, mille kaudu liikmesriigid saavad jagada andmeid ja teavet, ning tagama selle pikaajalise rahastamise; on arvamusel, et kodanikuühiskonna organisatsioonid saavad täita tähtsat rolli jõustamise jälgimisel ja looduslike liikidega seotud kuritegevusest teatamisel; nõuab, et EL ja liikmesriigid teeksid suuremat koostööd, et toetada valitsusväliste organisatsioonide pingutusi;
30. juhib tähelepanu seostele looduslike liikidega seotud kuritegevuse ja muude organiseeritud kuritegevuse liikide, sealhulgas rahapesu ning sõjaliste ja terroristühmituste rahastamise vahel, ning on seisukohal, et rahvusvahelist koostööd võitluses ebaseaduslike rahavoogudega tuleb pidada prioriteediks; nõuab, et EL ja liikmesriigid kasutaksid kõiki asjakohaseid vahendeid, sealhulgas koostööd finantssektoriga, ning jälgiksid ja uuriksid selle tegevusega seotud uute finantstoodete ja -tavade mõjusid;
31. nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid täielikult direktiivi 2008/99/EÜ (keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu) sätteid ning kehtestaksid looduslike liikidega seotud kuritegude eest asjakohase tasemega karistused; tunneb muret asjaolu pärast, et mõned liikmesriigid ei ole veel nimetatud direktiivi täielikult rakendanud ning kutsub komisjoni üles hindama selle rakendamist igas liikmesriigis, eriti seoses karistustega, ning andma suuniseid; kutsub komisjoni üles vaatama ELi julgeoleku tegevuskavas sätestatud aja jooksul läbi direktiivi 2008/99/EÜ, eelkõige seoses selle tõhususega võitluses looduslike liikidega seotud kuritegevusega, ning tegema vajaduse korral selle muutmiseks ettepaneku; kutsub komisjoni üles võtma eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide puhul vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikele 1 meetmeid looduslike liikidega kaubitsemisega seotud kuritegude ja karistuste määratlemist käsitlevate ühiste miinimumeeskirjade kehtestamise ja rakendamise suunas;
32. on seisukohal, et tegevuskava tolli puuduvat aspekti tuleks veelgi rõhutada, pidades silmas nii koostööd partnerriikidega kui ka paremat ja tõhusamat rakendamist liidus; ootab seepärast, et komisjon vaataks 2016. aastal läbi ELi kehtiva õigusraamistiku rakendamise ja jõustamise, ning nõuab, et läbivaatamine hõlmaks tollimenetluste hindamist;
33. nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid tõhusalt ja järgiksid rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni

konventsiooni (UNTOC), millel põhineb rahvusvaheline tegevus ja vastastikune õigusabi ning mis kujutab endast olulist sammu ühise koordineeritud lähenemisviisi kehtestamise poole võitluses looduslike liikidega seotud kuritegevusega; kahetseb seoses sellega sügavalt, et üksteist liikmesriiki ei ole UNTOCi veel rakendanud; kutsub kõnealuseid liikmesriike üles konventsiooni võimalikult kiiresti rakendama;

34. on seisukohal, et võitlus looduslike liikidega seotud kuritegevusega nõuab pidevaid, tõhusaid ja hoiatavaid kriminaalkaristusi; nõuab tungivalt, et liikmesriigid määratleksid vastavalt UNTOCi artikli 2 punktile b looduslike liikidega seotud kuriteod raskete kuritegudena;
35. täheldab, et liikmesriikide kohtuasutustele ja prokuröridele on vaja anda suuniseid süüdistuse esitamise ja karistuse küsimustes ning tunnistab vajadust koolitada tolli- ja õiguskaitseametnikke ELi sisenemise punktides; leiab, et eeskujuks võiks võtta ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEPi) maailma kohtunike programmi (Global Judges Programme) ja roheline tolli algatus (Green Customs Initiative);
36. kutsub komisjoni, asjaomaseid ELi ameteid ja liikmesriike üles tunnistama looduslike liikidega seotud veebikaubitsemise ulatust ning suurendama keskkonnakuritegudega tegelevate ja tolliüksuste suutlikkust, tõhustama koordineerimist küberkuritegude uurimise üksustega ning koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et oleksid olemas kanalid küberkuritegevusele spetsialiseerunud piiriülestelt üksustelt abi saamiseks;
37. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tegema koostööd sotsiaalmeediaplattformide, otsingumootorite ja e-kaubanduse plattformide haldajatega, et tegeleda looduslike liikidega seotud ebaseadusliku internetikaubanduse probleemiga; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama kontrollimeetmeid ja töötama välja poliitikameetmeid, et tegeleda võimaliku internetis läbiviidava ebaseadusliku tegevusega; kutsub sellega seoses komisjoni üles töötama välja suuniseid selle kohta, kuidas tegeleda internetis toimepandavate looduslike liikidega seotud kuritegude probleemiga ELi tasandil;
38. kutsub ELi ja liikmesriikide õiguskaitseametite üles tuvastama ja jälgima muude raskete ja organiseeritud kuriteoliikide mustreid, nagu inimkaubandus, et aidata looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemisel kaasa ennetusmeetmetele ja rikkumiste uurimisele tarneahelas, näiteks kahtlased saadetised ja finantstehingud;
39. väljendab heameelt asjaolu üle, et EL osales esimest korda konventsiooniosalisena konventsiooni CITES osaliste 17. konverentsil ning tunneb heameelt asjaolu üle, et EL ja liikmesriigid näitavad üles suurt pühendumust ja annavad CITESi jaoks märkimisväärset rahalist toetust;
40. väljendab heameelt ÜRO Keskkonnaprogrammi eksperdiläbivaatuse protsessi üle, mille eesmärk on luua keskkonnakuritegevuse üldtunnustatud määratlus; märgib sellega seoses, et õiguslikud piirid erinevate keskkonnakuritegude liikide vahel on mõnikord ebaselged, mis võib vähendada tulemusliku süüdistuse esitamise ja karistamise võimalusi;

Globaalse partnerluse tugevdamine

41. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tõhustama dialoogi ja koostööd looduslike liikidega seotud kuritegevuse tarneahela päritolu-, transiidi- ja sihtriikidega ning pakkuma neile tehnilist ja majanduslikku abi ning diplomaatilist toetust; on arvamusel, et EL peab tegutsema rahvusvahelisel tasandil, et toetada kolmandaid riike võitluses looduslike liikidega kaubitsemise vastu, ning ta peab kahe- ja mitmepoolsete lepingute abil aitama kaasa vajalike õigusraamistike edasisele arengule;
42. toonitab, et laialt levinud korrupsioon, nõrk institutsiooniline keskkond, riigi mõjuvõimu kahanemine, halb juhtimine ja leebed karistused looduslike liikidega seotud kuritegude eest on peamised probleemid, millega tuleb tegeleda, et võidelda tulemuslikult riikidevahelise looduslike liikidega kaubitsemisega; nõuab tungivalt, et EL toetaks arengumaid nende püüdlustes vähendada salaküttimise ajendeid, parandades majanduslikke võimalusi ning edendades head valitsemistava ja õigusriigi põhimõtet;
43. kutsub ELi institutsioone, liikmesriike ja kõiki asjaomaseid riike üles uurima süstemaatilisemalt seoseid looduslike liikidega kaubitsemise ning piirkondlike konfliktide ja terrorismi vahel;
44. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma usaldusfondi või muud sarnast vahendit vastavalt Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatava läbivaadatud finantsmääruse artiklile 187, et kaitsta looduslike liikidega kauplemise vastase võitluse tegevuskava raames kaitsealasid ning võidelda ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise ja salaküttimise vastu;
45. palub ELil suurendada arengukoostöö rahastamisvahendi ja Euroopa Arengufondi kaudu antavat rahalist ja tehnilist toetust, mille eesmärk on aidata arengumaadel rakendada siseriiklikke elusloodusealaseid õigusnorme kooskõlas CITESi soovitustega, eriti nendel riikidel, kus ei ole piisavalt vahendeid õigusaktide jõustamiseks ja salakaubavedajate vastutusele võtmiseks;
46. palub komisjonil kaaluda partnerluse rahastamisvahendi raames selliste algatuste rahastamist, mille eesmärk on vähendada olulistel turgudel nõudlust ebaseaduslikult omandatud looduslikest liikidest saadud toodete järele vastavalt tegevuskava 1. prioriteedile; rõhutab, et kodanikuühiskonna osalemisel ELi kaubanduslepingute kaubanduse ja säästva arengu peatükkides esitatud järelevalvestruktuurides võib sellega seoses olla märkimisväärne osatähtsus;
47. rõhutab, kui oluline on ELi ja Hiina vahelise strateegilise partnerlusega seoses tegeleda looduslikest liikidest saadud toodete, nagu elevantiluu, ninasarvikute sarvede ja tiigriluude kasvava nõudluse tundliku küsimusega, mis kujutab endast tõelist ohtu asjaomaste liikide kaitsmisele ning bioloogilisele mitmekesisusele üldiselt;
48. kutsub komisjoni üles lisama kõikidesse ELi kaubanduslepingutesse ja -läbirääkimistesse kohustusliku ja jõustatava säästva arengu peatüki, milles viidatakse konkreetselt looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise lõpetamisele kõigis majandusharudes, ning kutsub komisjoni üles lisama oma rakendusaruannetesse nende sätete analüüsid; nõuab tungivalt, et komisjon rõhutada CITESi ja looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastaste meetmete rakendamist kaubanduskava GSP+ raames;
49. märgib, et üks peamisi ebaseaduslikku looduslike liikide ja nendest saadud toodetega

kaubitsemist võimaldavaid ja sellele kaasaaitavaid tegevusi on korruptsioon; väljendab heameelt komisjoni strateegias „Kaubandus kõigile“ võetud kohustuse üle lisada kõikidesse tulevastesse kaubanduslepingutesse ranged korruptsioonivastased sätted, millega võidelda nii korruptsiooni kui ka looduslike liikidega kauplemise otsese ja kaudse mõju vastu; nõuab seetõttu, et komisjon pööraks eriti suurt tähelepanu looduslike liikidega kaubitsemisega seotud rahvusvaheliste standardite jõustamise haldamise ja järelevalve aspektidele;

50. palub ELil WTO raamistikus uurida, kuidas maailmakaubandus- ja keskkonnaalased eeskirjad saaksid üksteist paremini toetada, seda eriti seoses WTO ja mitmepoolsete keskkonnalepingute vahelise sidususe tugevdamise eesmärgil jätkuvalt toimuva tööga, ning kaubanduse lihtsustamise lepingu kontekstis, mis avab uusi võimalusi koostööks tolli-, looduslike liikidega tegelevate ja kaubandusametnike vahel, eriti arenguriikides; on seisukohal, et tuleks uurida uusi võimalusi WTO ja CITESi vahelise koostöö jaoks, eelkõige andes arenguriikide ametnikele tehnilist abi ning aidates neil kaubandus- ja keskkonnavaldkonnas suutlikkust suurendada;
51. rõhutab, et jõustamisahelas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelisel koostööl on erakordselt oluline roll; palub, et EL ja liikmesriigid toetaksid jätkuvalt looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastase võitluse rahvusvahelist konsortsiumi (ICCWC); tunneb heameelt igasuguse sellise toetuse suurendamise üle, sealhulgas rahaliste vahendite ja eriteadmiste pakkumise üle, et lihtsustada suutlikkuse suurendamist, edendada teabe ja luureandmete vahetust ning toetada jõustamist ja järgimist; kutsub komisjoni üles kasutama ICCWC näitajaid hindamaks kolmandatele riikidele eraldatavate ELi rahaliste vahendite tõhusust looduslike liikidega kaubitsemise tõkestamisel, et aidata kaasa arenguabi rahastamise ühtsele ja usaldusväärsele hindamisele;
52. tunneb heameelt selliste rahvusvaheliste õiguskaitseoperatsioonide nagu Operation COBRA III üle, tänu millele konfiskeeritakse suurel hulgal ebaseaduslikke looduslikest liikidest saadud tooteid ja vahistatakse kaubitsejaid ning suurendatakse üldsuse teadlikkust looduslike liikidega kaubitsemisest kui raskest organiseeritud kuritegevusest;
53. kutsub liikmesriike üles suurendama CITESi eelarvet, et organisatsioon saaks laiendada jälgimistegevust ja liikide määratlemist; väljendab sellega seoses kahetsust asjaolu üle, et kuuel liikmesriigil on ajavahemikust 1992–2015 ikka veel CITESile tasumata makseid;
54. tunneb samuti heameelt asjaolu üle, et ELi tegevuskava aitab olulisel määral kaasa säästva arengu eesmärkide saavutamisele, mis seati säästva arengu tegevuskava 2030 raames, milles riigipead leppisid kokku ÜRO tippkohtumisel 2015. aasta septembris;

EL kui sihtturg, päritolu- ja transiitpunkt

55. märgib, et CITES, ELi puidumäärus ja ELi ETR-kalapüügi õigusraamistik on olulised vahendid, millega reguleeritakse rahvusvahelist looduslike liikidega kauplemist; tunneb sellegipoolest muret nõuetekohase rakendamise ja jõustamise puudumise pärast ning kutsub liikmesriike üles suurendama ühiseid ja koordineeritud pingutusi, et tagada

tulemuslik rakendamine; on ühtlasi mures, et liikide ja osalejate osas esineb kehtivas õigusraamistikus lünki; nõuab seetõttu, et EL vaataks läbi kehtiva õigusraamistiku, eesmärgiga täiendada seda kolmandatest riikidest ebaseaduslikult kogutud või kauplemise teel saadud looduslike liikide kättesaadavaks tegemise ja turule laskmise, transpordi, omandamise ja valduse keeluga; leiab, et sellised õigusaktid ühtlustaksid olemasolevat ELi õigusraamistikku ning et selliste õigusaktide riikidevahelisel mõjul võiks olla oluline osa looduslike liikidega ülemaailmse kaubitsemise vähendamises; rõhutab sellega seoses, et kõnealused õigusaktid peavad olema täiesti läbipaistvad seoses kolmandates riikides ebaseaduslikuks määratud liikide kauplemiskeeldudega, et tagada seadusliku kaubandusega tegelevatele osalistele õiguskindlus;

56. rõhutab, et jahitrofeede küttimine etendab oma osa CITESi I ja II lisas loetletud ohustatud loomaliikide arvukuse olulises vähenemises, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid looduslike liikidega kauplemist käsitlevate ELi õigusaktide alusel kaitstud liikidest saadud jahitrofeede sissetoomisel kasutusele ettevaatusprintsipi, tugevdaksid täiendavalt jahitrofeede ELi liikmesriikidesse sissetoomist käsitlevaid ELi õigusnorme, ning nõuaksid kõikide määruse (EÜ) nr 338/97 B lisas loetletud liikide jahitrofeede importimiseks lubasid;
57. tunneb heameelt 2016. aastal tehtud Buckinghami palee deklaratsiooni üle, millele allakirjutanud lennuettevõtjad, laevafirmad, sadamaoperaatorid, tolliametid, valitsustevahelised organisatsioonid ja kaitsega tegelevad heategevusorganisatsioonid võtavad kohustuse parandada transpordistandardeid, keskendudes teabe jagamisele, töötajate koolitamisele, tehnoloogilisele arengule ning ressursside jagamisele ettevõtete ja organisatsioonide vahel kogu maailmas; kutsub kõiki osalise üles neid deklaratsioonis võetud kohustusi täielikult täitma; julgustab liikmesriike edendama Buckinghami palee deklaratsioonile vastavaid vabatahtlikke kohustusi muudes valdkondades ning eelkõige finants- ja e-kaubanduse sektoris;
58. nõuab, et keelustataks täielikult ja viivitamata elevantiluu, sealhulgas nn konventsiooneelse elevantiluu, ja ninasarviku sarvedega kauplemine, eksport või reeksport ELi tasandil Euroopa Liidus ja väljaspool ELi asuvates sihtkohtades; nõuab mehhanismi loomist, millega hinnatakse vajadust sarnaste piirangute järele muude ohustatud liikide puhul;
59. märgib, et ELi määrus ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimise, ärahoidmise ja lõpetamise kohta on avaldanud mõju, kuid rõhutab, et määruse rakendamine peaks olema jõulisem, tagamaks, et ebaseaduslikult püütud kala ei jõua ELi turule; soovib, et ELi liikmesriigid oleksid püügidokumentatsiooni (püügisertifikaadid) ja (eriti kõrge riskiastmega riikidest pärit) veoste kontrollimisel järjekindlamad ja tõhusamad, tagamaks, et kala on püütud seaduslikult;
60. rõhutab, kui tähtis on tagada erasektori kaasatus looduslike liikidega kauplemise vastasesse võitlusesse iseregulatsiooni ja ettevõtja sotsiaalse vastutuse abil; on seisukohal, et jälgitavus tarneahelas on seadusliku ja jätkusuutliku kaubanduse jaoks tingimata vajalik, olenemata sellest, kas see on äri- või mitteäri-; rõhutab vajadust koostöö ja koordineerimise järele rahvusvahelisel tasandil ning avaliku ja erasektori vahel ning kutsub ELi üles tugevdama olemasolevaid kontrollivahendeid, sealhulgas jälgimismehhanismide kasutamist; on seisukohal, et transpordisektoril peaks olema

keskne roll, näiteks varajase hoiatamise süsteemide rakendamise kaudu; märgib, et avaliku ja erasektori partnerlused võivad etendada selles osas olulist rolli;

61. nõuab, lisaks määruses (EÜ) nr 338/97 nõutud piirikontrollile, et liikmesriigid võtaksid kasutusele riigisisese vastavusjärelvalve koos regulaarse kontrolliga selliste kauplejate ja loaomanike üle nagu lemmikloomakauplused, tõuaretajad, uurimiskeskused ja puukoolid, kaasa arvatud järelvalve selliste kaubandusvaldkondade üle nagu mood, kunst, meditsiin ja toitlustus, mis võivad kasutada ebaseaduslikke taimede ja loomade osi;
62. kutsub liikmesriike üles tagama arestitud isendite vahetu konfiskeerimise ning hoolitsuse arestitud või konfiskeeritud elusisendite eest ning nende paigutamise liikidele sobivatesse loomade päästkeskustesse; palub komisjonil esitada suunised, mille abil tagatakse, et liikmesriikide kasutatud looduslike liikide päästkeskused vastavad nõuetekohastele standarditele; kutsub lisaks ELi ja liikmesriike üles tagama loomade päästkeskuste piisavat rahastamist;
63. kutsub liikmesriike üles võtma vastu riiklikud kavad konfiskeeritud elusisenditega tegelemise kohta vastavalt CITESi resolutsiooni 10.7 (läbi vaadatud konventsiooniosaliste 15. kohtumisel) 3. lisale; rõhutab, et liikmesriigid peaksid andma kõikidest arestitud elusisenditest teada EU-TWIX süsteemile ning et iga-aastased kokkuvõtavad aruanded tuleks avaldada, ning et liikmesriigid peaksid tagama, et õiguskaitseametnike koolitamine hõlmab elusate loomadega tegelemisega seotud heaolu- ja ohutuskalutlusi; kutsub ELi ja liikmesriike üles andma piisavat finantsabi metsloomade päästkeskustele;
64. kutsub liikmesriike üles kaaluma nn positiivsel loetelul põhineva liigisüsteemi kasutuselevõttu, mille kohaselt hinnatakse eksootiliste liikide ohutust, sobivust kauplemisobjektina ja koduloomana pidamiseks objektiivselt ning teaduslike kriteeriumide alusel;
 - o
 - o o
65. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

ÜRO peasekretär Ban Ki-Moon ütles 2015. aasta ülemaailmse eluslooduse päeval, et on aeg hakata tõsiselt tegelema looduslike liikidega seotud kuritegevusega. See oli lihtne, kuid kindel sõnum selle kohta, et looduslike liikidega kaubitsemine kujutab endast tõsist ja kasvavat ohtu mitte ainult paljude taime- ja loomaliikide ellujäämisele, vaid ka õigusriigile, inimõigustele, ülemaailmsele juhtimisele, kohalike kogukondade heaolule ja mis kõige tähtsam, maailma ökosüsteemide ellujäämisele.

Looduslike liikidega kaubitsemisest on saanud miljardieurone kuritegelik tööstusharu, milles juhtroll on organiseeritud kuritegelikel rühmitustel. Avastamise oht on seal madal ja rahaline kasu suur, mis meelitab kuritegelikke jõuke ebaseaduslikult püütud ja oma elupaigast eemaldatud looduslikke liike kuritegeliku tegevuse rahastamiseks ära kasutama.

Rahu ja julgeoleku kaitsel muutuvad ulatuslikemate keskkonnakuritegude ohjeldamiseks tehtavad jõupingutused eriti oluliseks. Üle kogu maailma panevad valitsusvälised relvastatud rühmitused, terrorirühmitused ja muud sarnased rühmad üha sagedamini toime keskkonnakuritegusid ning kasvavad jõudsalt tänu loodusvarade ekspluateerimisele, kuna seda on lihtsam juhtida, kui muudest ekspluateerimise vormidest (nt uimastite, sigarettide või sissेरändajate smugeldamisest) saadavaid sissetulekuid.

Euroopa Liidul on võitluses looduslike liikidega seotud kuritegevuses tähtis roll, kuna EL on looduslikest liikidest saadud ebaseaduslike toodete peamine sihtkoht, samuti on ELil oluline osa looduslike liikidega kaubitsemises, kuna ta on selle transiidi- ja sageli ka päritolupunkt, eelkõige ELi ning Aafrika, Aasia ja Ladina-Ameerika vahel, kuid ka Euroopa Liidu enda sees.

Tegevuskava on osa ELi vastusest ÜRO säästva arengu tegevuskavale 2030, eelkõige säästva arengu 15. eesmärgile, milles nõutakse viivitamatuid meetmeid, et teha lõpp kaitstud loomaliikide salaküttimisele ja nendega kaubitsemisele ning kaitstud taimeliikidega kaubitsemisele, ning samuti tegelda looduslikest liikidest saadud ebaseaduslike toodetega seotud nõudluse ja pakkumise küsimusega.

Alates 2016. aastast kuni 2020. aastani tugevdab tegevuskava ELi rolli ülemaailmses võitluses looduslike liikidega kaubitsemise vastu järgmiste prioriteetide kaudu: ennetamine, jõustamine, koostöö, ning samuti ELi kui sihtturu tunnistamine ning ELi kui looduslikest liikidest saadud toodete päritolu- ja transiidipunkti tunnistamine.

Tegevuskava esimene prioriteet on vältida looduslike liikidega kaubitsemist ja tegelda selle algpõhjustega. Oluline samm selle saavutamiseks on vähendada ebaseaduslike looduslikest liikidest saadud toodete nõudlust ja pakkumist, kasutades selleks järgmisi olemasolevaid vahendeid: CITESi raamistik, teadlikkuse tõstmise kampaaniad, tarneahelas esineva ja tõsist probleemi kujutava korruptsiooniga tegelemine, ning lähteriikide õiguskaitseorganite ja valveüksuste suutlikkuse arendamine, kes võitlevad looduslike liikidega kaubitsemise vastu kohapeal.

Tegevuskava teine prioriteet on tagada olemasolevate eeskirjade tõhus rakendamine ja jõustamine, et võidelda looduslike liikidega seotud organiseeritud kuritegevuse vastu. Praegusel kujul ei anna liikmesriigid õiguskaitseorganitele Europol ja Eurojust arestimise kohta piisavalt teavet ja andmeid, mis piirab tõsiselt nende võimet võidelda looduslike

liikidega kaubitsemisega piiriülesel tasandil. Ka looduslike liikidega kaubitsejatele määratud karistused ei vasta kuriteo tõsidusele. ELi liikmesriigid peaksid kehtestama looduslike liikidega kaubitsemises süüdi mõistetud isikutele kindlad ja ühtsed karistused. EL peab uurima võimalust kehtestada õigusaktid, mis keelaksid oma päritoluriigis kaitse all olevate liikide impordi ja re-eksporti ning nendega kauplemise. USA *Lacey Act* on üks näide selliste õigusaktide kohta. Kuigi CITES on kasulik vahend, millega reguleeritakse liikidega kauplemist ja ohustatud liikide kaitset, ei hõlma see kõiki olulisi liike, samuti ei võimalda see reageerida muutuvatele oludele piisavalt kiiresti ning seetõttu pakub kurjategijatele lünkade ärakasutamiseks lihtsaid võimalusi.

Kolmas prioriteet on päritolu-, tarbija- ja transiidiriikide rahvusvahelise partnerluse tugevdamine looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemisel. Selleks on oluline anda peamistele päritolu-, transiidi ja sihtriikidele poliitilist toetust ja tehnilist abi. EL peab samuti kasutama oma majanduslikku võimu, et lisada praegustesse ja tulevastesse kaubandustehingutesse klauslid looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise vajaduse kohta. USA ja 11 Vaikse ookeani piirkonna riigi vahelise Vaikse ookeani ülese partnerluslepingu (TPP) kaubandust puudutav osa sisaldab keskkonnasätteid looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks. Kuigi need sätted ei ole täiuslikud, kujutavad nad endast poliitilist avaldust selle kohta, et kaubandussuhetes tuleb arvestada bioloogilise mitmekesisuse küsimusega. See peaks olema mudel, millel põhineksid ELi uued kaubandusläbirääkimised

Viimasena tuleks mainida, et ka EL ise on looduslikest liikidest saadud ebaseaduslike toodete jaoks väga aktiivne turg. EL ei ole mitte ainult kauplemise transiidipunkt ja sihtturg, vaid ka ELi õigusega kaitstud looduslikest liikidest saadud ebaseaduslike toodete päritolukoht. Liikmesriigid peavad võitlema looduslikest liikidest saadud selliste ebaseaduslike toodete nagu lillede, mööbli ja eksootiliste lemmikloomade sisekaubandusega, mida müüakse seaduslike toodetena. Ka ELi liikmesriigid peavad kaaluma oma loomade heaolu- ja päästkeskuste ajakohastamist ja parandamist, et toime tulla nende paljude erinevate liikidega, mida arestitakse piiripunktides ja mujal Euroopa Liidus.

Lõppkokkuvõttes on ELi liikmesriikide jagatud vastutusel sellele väljakutsele tõhusamalt reageerida ning peatada mõnede maailma kõige hinnatumate liikide arvukuse kiire vähenemine. See mitte ainult ei säilita tulevaste põlvkondade jaoks looduslikku mitmekesisust, vaid parandab ja tugevdab ELi julgeolekuraamistikku, mis omakorda parandab kohalike kogukondade eluolu, kiirendab säästvat arengut ja tugevdab õigusriiki.

12.9.2016

ARENGUKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise tegevuskava kohta
(2016/2076(INI))

Arvamuse koostaja: Brian Hayes

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et umbes 70 % maailma vaestest elab maapiirkondades ja nende elatusvahendid sõltuvad otseselt bioloogilisest mitmekesisusest; arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse kaitse on seetõttu tähtis jätkusuutlike elatusvahendite ja kõige vaesemate vajadusi arvestava arengu seisukohalt; arvestades, et teisest küljest võib kohalike kogukondade osalemisel olla otsustav mõju niisuguse kaitse õnnestumisele;
- B. arvestades, et ülemaailmset bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid ähvardavad maakasutuse muutus, loodusvarade mitesäästev kasutamine ning saaste ja kliimamuutused; arvestades, et eelkõige on paljud ohustatud liigid varasemast halvemas olukorras kiire linnastumise, elupaikade kadumise ja looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise tõttu;
- C. arvestades, et ELi kui juriidilise isiku osalemine selles liikide kaitse süsteemis kinnitab silmapaistvat ja vastutustundlikku hoiakut, mille EL on jätkusuutlikkuse edendamisel võtnud;
- D. arvestades, et loodusvarade majandamise tavad ja ebaseaduslik kaubandus, mis on tihedalt seotud valitsemis- ja julgeolekupiirangutega, moodustavad aastakäibe järgi rahvusvahelise kuritegevuse suuruselt neljanda liigi;
- E. arvestades, et enamiku konfliktide algpõhjused peituvad loodusvarade ekspluateerimises või ebaseaduslikus kauplemises loomadega, mis ohustab kohalikke kogukondi, bioloogilist mitmekesisust ning taimestikku ja loomastikku;
- F. arvestades, et inimeste ja loomade vahelised konfliktid, mis on tingitud elupaikade

kadumisest ja inimeste kasvavatest vajadustest, kujutavad endast suurt ohtu paljude liikide püsijäämisele maailma eri osades; arvestades, et metsade hävimise ja metsade seisundi halvenemise põhjus on enamasti põllumajandusmaa laiendamine ning ehituspuidu, kütuseks kasutatava puidu ja muude metsatoodete intensiivne raie, samuti karjamaade paljakssöömine; arvestades, et inimestega kokku puutuvad looduslikud liigid sageli tapetakse või püütakse kinni; arvestades, et relvastatud salaküttidele vastu astumine võib olla ülimalt ohtlik;

- G. arvestades, et salaküttide poolt tapetavate liikide nimekirja tipus on elevantid ja ninasarvikud ning see kajastab kogu maailmas kasvavat nõudlust nende võhkade ja sarvede järele; arvestades, et salakütte võib tagant sundida vaesus või neid kasutavad ära kuritegelikud organisatsioonid, kes püüavad värvata kohalikku maa-ala tundvaid jahimehi;
- H. arvestades, et looduslike liikidega kaubitsemine – milles osalevad salakütid, relvastatud valitsusvälised osalejad päritoluriikides, rahvusvahelised kuritegelikud rühmitused ja rida osalisi nõudlusriikides – ei ole uus nähtus, kuid selle mõõtmed, olemus ja mõju on mõnede liikide puhul saavutanud enneolematu taseme;
- I. arvestades, et tuleb tunnistada bioloogilise mitmekesisuse olemuslikku väärtust ja selle mitmekesist panust säästvasse arengusse ja inimeste heaolusse, et saavutada eesmärgid, mis on sõnastatud säästva arengu tegevuskava 2030 15. eesmärgis;
- J. arvestades, et elusloodusega seotud kuritegevus on raske, kogu maailmas riikidevaheliselt korraldatud kuritegelik äri, mille aastakäive on vähemalt 19 miljardit USA dollarit, millega see on suuruselt neljas ebaseaduslik tegevus maailmas; arvestades, et selle mõju bioloogilisele mitmekesisusele on laastav, ning arvestades, et tiheda seotuse tõttu korrupsiooniga mõjub see negatiivselt õigusriigi põhimõttele, eriti mõnes Aafrika piirkonnas, kus sellel on väga negatiivne mõju majandusarengu potentsiaalile;
- K. arvestades, et ELil on kõnealuse kaubitsemise vastases võitluses oluline roll, sest Euroopa on praegu nii sellise kaubitsemise sihtturg kui ka muudesse piirkondadesse suunduva kaubanduse transiidi sõlmpunkt; arvestades, et samuti kaubeldakse ebaseaduslikult teatavate Euroopast pärit liikidega;
1. on mures salaküttimise ning looduslike liikide ja looduslikest liikidest saadud toodetega ebaseadusliku kauplemise ulatuse laienemise pärast ning selle kahjuliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase mõju pärast; on arvamusel, et võitluses salaküttimise vastu on vaja ELi koordineeritud vastust ja abi riikidele, kelle suutlikkus kaitsta looduslikke liike on piiratud; on arvamusel, et EL saab täita suuremat rolli arengumaades looduskaitsealade projektide kaitsmisel ja toetamisel;
 2. tuletab meelde, et bioloogiline mitmekesisus ja vastupidavad ökosüsteemid toetavad elatusvahendeid, suurendavad toiduga ja toitumisalast kindlustatust, võimaldavad vee ja tervishoiu kättesaadavust ning aitavad oluliselt kliimamuutusi leevendada ja nendega kohaneda; peab seepärast väga oluliseks, et bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid kaitstakse, tagamaks, et jätkusuutlikud elatusvahendid aitavad vähendada vaesust kogu maailmas;
 3. rõhutab, et aluslepingutes sätestatud ELi poliitikavaldkondade sidususe strateegias tuleb võtta nõuetekohaselt arvesse looduslike liikide kaitset, rõhutab bioloogilise mitmekesisuse

otsustavat rolli säästva arengu eesmärkides ning toetab bioloogilise mitmekesisuse kaitsega seotud juhtalgatust B4Life (ELi bioloogiline mitmekesisus kogu eluks), mida rakendatakse eeskätt Euroopa Arengufondi ja arengukoostöö rahastamisvahendi kaudu, ning ELi looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise tegevuskava eesmärki 1.2, mis on seotud maakogukondadega; palub komisjonil tagada, et asjaomased meetmed oleksid kooskõlas ELi arengupoliitika vaesuse vähendamise põhieesmärgiga, säästva metsanduse poliitikaga ja ÜRO säästva arengu eesmärkidega, eriti 15. eesmärgiga, ning et neil oleks positiivne mõju eelkõige toiduga kindlustatusele, looduslikele elupaikadele ja ökosüsteemidele; palub ELil edendada sisetulekut andvat tegevust kaitsealadel ja nende puhversoonides (st säästva turismi kaudu) ning vastavalt suurendada kohalikku suutlikkust;

4. kutsub komisjoni ja nõukogu üles kasutama oma kaubandus- ja arenguvahendite võimendusefekti spetsiaalsete programmide loomiseks, et tugevdada ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) rakendamist, ning eraldama vahendeid salaküttimise ja kaubitsemise vastase suutlikkuse suurendamiseks, eriti toetades, tugevdades ja laiendades jõustamisalgatusi, nagu ASEANi looduslike liikide kaitse tagamise võrgustik (ASEAN-WEN), Aafrika Sarve piirkonna looduslike liikide kaitse tagamise võrgustik (HA-WEN) ja Lusaka kokkuleppe rakkerühm (LATF), mille eesmärk on luua piirkondlikud eksperdikeskused ja pakkuda eeskujusid elusloodusega seotud kuritegevuse vastase koostöö kohta;
5. tuletab meelde, et suur osa probleemidest, millega EL looduslike liikidega kaubitsemisega seoses kokku puutub, on tingitud sellest, et liikmesriigid rakendavad asjaomaseid ELi õigusakte puudulikult; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja kõik teised asjaomased osalised rakendaksid ELi looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise tegevuskava ette nähtud tähtjaks vastavalt seda tegevuskava käsitlevatele järeldustele, mille nõukogu võttis vastu 20. juunil 2016;
6. on seisukohal, et Aafrika elanikkonna heaolu sõltub suures osas Aafrika elusloodusest ja maapiirkondade vaesus on kohapeal salaküttimise põhialge;
7. on arvamisel, et valitsusvälised organisatsioonid saavad täita tähtsat rolli jõustamise jälgimisel ja elusloodusega seotud kuritegevusest teatamisel; nõuab täiendavat toetust valitsusväliste organisatsioonide jõupingutustele, arvestades kohalike avaliku sektori asutuste piiratud suutlikkust kõnealustes valdkondades;
8. rõhutab, et looduslike liikide kaitse, mis keskendub peamiselt nende ökosüsteemide ja maastike säilitamisele, kus kasvavad ja elavad kõige tähtsamad Aafrika looduslike liikide populatsioonid, peab olema ELi vaesuse vähendamise strateegiates tähtsaim element;
9. rõhutab, et kui tegevuskava piisavalt ei rahastata, on see määratud läbikukkumisele; on arvamisel, et kava elluviimise tagamiseks vajalikud rahalised vahendid tuleb välja tuua ELi ja iga liikmesriigi eelarves ning et selgelt tuleks eraldada ka inimressursse;
10. on seisukohal, et elusloodusega ja metsaga seotud kuritegevusele tuleks pöörata samasugust tähelepanu nagu igasugusele muule riikidevahelise organiseeritud kuritegevuse vormile ning järelikult ei tohiks õiguskaitse piirduda salaküttidega, vaid peaks võtma sihikule ka organiseeritud kuritegevuse kõrgemad astmed;

11. nõuab tungivalt, et tarnijariikide valitsused i) parandaksid õigusriigi põhimõtet ja looksid tõhusad hoiatusvahendid, tugevdades kriminaaluurimist, vastutuselevõtmist ja karistuste määramist; ii) sätestaksid karmimad seadused, milles käsitatakse looduslike liikidega ebaseaduslikku kaubitsemist raske kuriteona, mis pälvib sama suurt tähelepanu ja tähtsust nagu muud riikidevahelise organiseeritud kuritegevuse vormid; iii) eraldaksid rohkem vahendeid elusloodusega seotud kuritegevusega võitlemiseks, eelkõige tugevdaksid elusloodusealast õiguskaitset, kaubanduskontrolle, järelevalvet ning tolli poolt avastamist ja arestimist; iv) kohustaksid rakendama korrupsiooni suhtes nulltolerantsi poliitikat;
12. rõhutab, et elusloodusega seotud kuritegevuse, sh selle rahalise mõõtme vastu võitlemiseks on vaja ühist sekkumist ülemaailmsel tasandil rahvusvahelise koostöö kaudu rahapesuvastase võitluse alal; rõhutab ka vajadust viia läbi teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, et vähendada nõudlust looduslikest liikidest saadud toodete järele;
13. nõuab tungivalt, et tarnija-, transiidi- ja nõudlusriigid süvendaksid oma koostööd võitluses looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise vastu kogu ahela ulatuses; nõuab selleks tihedamat koostööd nt Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol), Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO), ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) ning ÜRO korrupsioonivastane konventsiooni (UNCAC) vahel;
14. palub ELil suurendada arengukoostöö rahastamisvahendi ja Euroopa Arengufondi kaudu antavat rahalist ja tehnilist toetust, mille eesmärk on aidata arengumaadel rakendada siseriiklikke elusloodusealaseid õigusnorme kooskõlas CITESi soovitustega, eriti nendel riikidel, kus ei ole piisavalt vahendeid õigusaktide jõustamiseks ja salakaubavedajate vastutusele võtmiseks;
15. rõhutab, et vaesus ja nõrgad haldusasutused võimaldavad kurjategijatel osta ära õiguskaitseasutuste ametnikke, kes saavad viletsat palka; rõhutab vajadust ohjata vastutustundlikult riske, mis on seotud salaküttimise ja looduslike liikidega kauplemise vastase võitlusega, mis mõlemad kahjustavad ökosüsteeme ja elatusvahendeid maapiirkondades, sh ökoturismil põhinevaid elatusvahendeid, samuti vajadust sihipäraselt suurendada teadlikkust organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu valdkonna spetsialistide seas; toonitab, et laialt levinud korrupsioon, nõrk institutsiooniline keskkond, riigi erosioon, halb juhtimine ja leebed karistused elusloodusega seotud kuritegude eest on tähtsaimad probleemid, millega tuleb tegeleda, et võidelda tulemuslikult riikidevahelise looduslike liikidega kaubitsemisega; nõuab tungivalt, et EL toetaks arengumaid nende püüdlustes vähendada salaküttimise ajendeid, parandades majanduslikke võimalusi ning edendades head valitsemistava ja õigusriigi põhimõtet, pakkudes koolitust ja toetust looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise probleemiga tegelevatele ametitele ning suurendades teadlikkust sellisest kauplemisest; kutsub ELi institutsioone, liikmesriike ja kõiki asjaomaseid riike üles uurima süstemaatilisemalt seoseid looduslike liikidega kaubitsemise ja piirkondlike konfliktide või terrorismi vahel, oodates eelseisva UNODC aruande tulemusi; rõhutab, et vaja on pikaajalist korrupsioonivastast strateegiat ning tuleks suurendada suutlikkust uurida tulemuslikult väidetavat süüteo osavõttu valitsuse tasandil; rõhutab, et see võib viimase abinõuna tuua kaasa sanktsioonid nii ELi kui ka laiemal rahvusvahelisel tasandil;
16. nõuab meetmeid, mis võimaldaksid kohalikel osalejatel saada otsest kasu eluslooduse kaitsmisest ja paralleelselt meetmetega, mis heidutavad inimesi võtmast osa elusloodusega

seotud ebaseaduslikust tegevusest, parandaksid võimalusi teenida elatist sellises tegevuses osalemata; nõuab eriti, et sellised meetmed lisataks esmatähtsa küsimusena erinevatesse kaubandus- ja koostöölepingutesse, mille üle kolmandate riikidega läbirääkimise peetakse; palub komisjonil kaaluda sellel eesmärgil katseprojektide kasutuselevõttu, mille eesmärk on koostöölepingute raames eelkõige koolitada ja toetada kohalikke tolliasutusi ja metsandusühinguid;

17. on arvamusel, et erasektorit tuleks julgustada olema eeskujuks nii ELi territooriumil kui ka väljaspool käitumisjuhendi abil, millega mõistetakse ebaseaduslike looduslikest liikidest saadud toodete tarbimine hukka;
18. nõuab toetust erasektori algatustele looduslike liikidega ebaseadusliku kauplemise vähendamiseks;
19. nõuab, et ELi tegevuskava rakendamisel teeksid sidusrühmad, sh kodanikuühiskonna organisatsioonid ja asjaomased ettevõtlussektorid tihedamat ja konstruktiivset koostööd, et kasutada tõhusamalt ära olemasolevaid vahendeid ja poliitikat ning tugevdada nendevahelist sünergiat, tagamaks maksimaalset mõju võitluses looduslike liikidega kaubitsemise vastu ELis ja ülemaailmsel tasandil;
20. nõuab olulisi muutusi teabekogumises, õigusloomes ja õiguskaitstes ning korruptsioonivastases võitluses seoses looduslike liikidega kaubitsemisega liikmesriikides ja teistes siht- ja transiidiriikides; palub seetõttu komisjonil pöörata erilist tähelepanu nendele looduslike liikidega kaubitsemisega seotud rahvusvaheliste standardite jõustamise haldamise ja järelevalve aspektidele;
21. rõhutab, et säästva arengu peatüki lisamine igasse uude kaubanduslepingusse tuleks muuta kohustuslikuks; on seisukohal, et seaduslik ja jätkusuutlik kaubandus võib anda positiivse panuse säästvasse arengusse ja mõjuda positiivselt ka kogukondadele; on arvamusel, et EL peab tegutsema rahvusvahelisel tasandil, et toetada kolmandaid riike võitluses looduslike liikidega kaubitsemise vastu, ning ta peab kahe- ja mitmepoolsete lepingute abil aitama kaasa asjaomaste õigusnormide edasisele arengule;
22. nõuab tugevdatud rahvusvahelisi aruandekohustuse mehhanisme ning kiireid poliitilisi ja õiguslikke täiustusi, mille eesmärk on peatada kaubitsemine ja teha lõpp nõudlusele looduslikest liikidest saadud ja metsatoodete järele;
23. nõuab üksikasjalikku aastaaruannet, milles jälgitaks ja hinnataks rakendamise edenemist, sh Natura 2000 võrgustiku lõpuleviimisel tehtud edusammude jälgimiseks kasutatava tulemuskaardi sarnast mehhanismi;
24. rõhutab, et selleks, et vältida looduslike liikidega kaubitsemise kuritegelike võrgustike nn rändamist, on eriti tähtis elusloodusega seotud kuritegusid puudutava poliitika ja õigusraamistike ühtlustamine;
25. nõuab tungivalt, et EL ja kõik selle liikmesriigid toetaksid tugevamalt rahvusvahelisi kaubanduseeskirju, sulgeksid lõplikult elevandiluu siseturud ja hävitaksid võimalikud elevandiluuvarud.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	31.8.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Louis Aliot, Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Manuel dos Santos, Doru-Claudian Frunzuliță, Nathan Gill, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, György Hölvényi, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Brian Hayes, Joachim Zeller
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Liliana Rodrigues

4.10.2016

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi tegevuskava kohta looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks
(2016/2076(INI))

Arvamuse koostaja: Emma McClarkin

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt ELi tegevuskava üle looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, millel on oluline roll võitlemisel murettekitava kiirusega kasvava ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise vastu, mis destabiliseerib neid majandusi ja kogukondi, mille elatusallikas sõltub elusloodusest, ning ohustab ELi kaubanduspartnerite ebakindlate piirkondade rahu ja julgeolekut, tugevdades ebaseaduslikke kaubandusteid; rõhutab eriti, et EL on endiselt ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise oluline transiidi- ja sihtturg; rõhutab seega 1. ja 2. prioriteeti, mis puudutavad ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise ennetamist ning asjakohaste olemasolevate eeskirjade ja õigusraamistike rakendamist ja täitmist;
2. on seisukohal, et tegevuskava tolli puuduvat aspekti tuleks veelgi rõhutada, pidades silmas nii koostööd partnerriikidega ning paremat ja tõhusamat rakendamist liidus; ootab 2016. aastal ELi kehtiva õigusraamistiku rakendamise ja jõustamise läbivaatamist komisjoni poolt ning nõuab, et läbivaatamine hõlmaks tollimenetluste hindamist;
3. kutsub komisjoni üles kaaluma viise, kuidas parandada ELi kehtivat õiguskorda kooskõlas muude peamiste ülemaailmsete partneritega, nagu Ameerika Ühendriigid, eesmärgiga hoida ära selliste liikide importimine, nendega kauplemine ja nende re-eksportimine, mida ei ole veel lisatud ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) lisadesse või määruse (EÜ) nr 338/97 lisadesse, kuid mida juba kaitstakse päritoluriikides;
4. rõhutab, kui oluline on poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõte, et ühine kaubanduspoliitika abil saaks edendada märkimisväärselt ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise vastaseid liidu meetmeid vahendina, millega toetatakse nii

tegevuskavaga otseselt seotud pingutusi kui ka luuakse üldtingimusi, mille abil edendatakse bioloogilise mitmekesisuse säilitamist, eelkõige luues alternatiivseid elatusallikaid inimeste jaoks, kes elavad partnerriikide maapiirkondades, kus tegeletakse salaküttimisega;

5. kutsub komisjoni määruse (EÜ) nr 338/97 raames üles kaaluma ettepanekuid elevandiluu ja ninasarviku sarvede ELi suunatud kauplemise laiemaks piiramiseks, sealhulgas keelates tõenäoliselt täielikult elevandiluust ja ninasarviku sarvedest valmistatud tooted, mis peaks olema kooskõlas nii ELi siseturu kui ka WTO eeskirjadega;
6. nõuab olemasolevate ressursside paremat kasutamist, kaasaegse tehnoloogia kasutamist ning päritolu-, transiidi- ja sihtriikide tolliasutuste asjakohast koolitamist, eriti arenguriikides, tugevdades rahvusvahelist koostööd ning avaliku ja erasektori partnerlusi, kaotades olemasolevad puudused, et edukalt võidelda ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise vastu ning aidata samal ajal kaasa seaduslikule ja säästvale looduslike liikidega kauplemisele; võtab sellega seoses teadmiseks tihedad sidemed tulusa, laiaulatusliku ja organiseeritud ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise ning rahvusvahelise terrorismi vahel, ning nõuab ülemaailmsel tasandil hästi koordineeritud koostöö tegemist politsei- ja tolliametnike vahel; tunnistab, et hoides ära ebaseaduslikku looduslike liikidega kauplemist, peaks tegevuskava vähendama kuritegelike ja terroristlike organisatsioonide rahastamist, aidates niiviisi tugevdada õigusriiki ning toetades riikide püsimist stabiilse ja turvalisena;
7. nõuab ressursside eraldamist päritolu-, transiidi- ja sihtriikides otsustava tähtsusega suutlikkuse suurendamise pingutustesse, nagu koolitus, üldsuse teavitamine, metsloomade päästekeskuste loomine ja ülevalpidamine ning ökoturismi kavad;
8. märgib, et üks peamisi looduslike liikide ja nende saadustega kaubitsemist võimaldavaid ja sellele kaasaaitavaid tegevusi on korruptsioon; väljendab heameelt komisjoni strateegias „Kaubandus kõigile“ võetud kohustuse üle lisada kõikidesse tulevastes kaubanduslepingutesse nõudlikud korruptsioonivastased sätted, millega võidelda nii korruptsiooni kui ka looduslike liikidega kauplemise otsese ja kaudse mõju vastu; nõuab seetõttu, et komisjon pööraks erilist tähelepanu looduslike liikidega kaubitsemisega seotud rahvusvaheliste standardite jõustamise haldamise ja järelevalve aspektidele;
9. märgib, et seaduslik looduslike liikidega kauplemine võib suurendada sissetulekuid arenguriikides, eriti maapiirkondades; nõuab selliste meetmete võtmist, millega edendatakse seaduslikku ja keskkonnasäästlikku looduslike liikidega kauplemist kui vahendit majanduskasvu ja bioloogilise mitmekesisuse edendamiseks;
10. väljendab heameelt ELi ja Vietnami vabakaubanduslepingu kaubanduse ja säästva arengu peatükkidesse lisatud sätete üle, mis aitavad kaasa bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise ja säästva kasutamise tagamisele, ning nõuab looduslike liikide kaitsmise jõustatavate sätete lisamist ka kõikidesse tulevastes ELi vabakaubanduslepingutesse, kaasa arvatud, aga mitte ainult USA, Jaapani ja ASEANi riikide turge puudutavad lepingud; rõhutab, kui oluline on muuta kaubanduse ja säästva arengu peatükkides sisalduvad kohustused jõustatavaks, ning kutsub komisjoni üles lisama rakendamisaruanntesse nende sätete analüüsi ning rõhutama seoses GSP+ kavaga aruandmist CITESi rakendamisest;
11. palub komisjonil kaaluda partnerluse rahastamisvahendi raames selliste algatuste

rahastamist, mille eesmärk on vähendada olulistel turgudel nõudlust ebaseaduslikult omandatud looduslikest liikidest saadud toodete järele vastavalt tegevuskava 1. prioriteedile; rõhutab, et kodanikuühiskonna osalemisel ELi kaubanduslepingute kaubanduse ja säästva arengu peatükkides esitatud järelevalvestruktuurides võib sellega seoses olla märkimisväärne osatähtsus;

12. rõhutab, kui oluline on ELi ja Hiina vahelise strateegilise partnerlusega seoses tegeleda looduslikest liikidest saadud toodete, nagu elevantiluu, ninasarvikute sarvede ja tiigriluu kasvava nõudluse tundliku küsimusega, mis kujutab endast tõelist ohtu asjaomaste liikide kaitsmisele ning bioloogilisele mitmekesisusele üldiselt;
13. rõhutab, kui tähtis on tagada erasektori kaasamine looduslike liikidega kaubitsemise vastasesse võitlusesse, arvestades e-kaubanduse platvormide, turustusvõrkude, transpordi- ja kullerfirmade rolli ja mõju, kuid rõhutab, et erasektori osalejatele tuleb välja anda nõuetekohased suunised; tunneb heameelt looduslike liikidega tegelevate kaubandusekspertide ja logistikaettevõtete vahelisele koostööle tugineva lähenemisviisi üle, mille puhul lähtutakse nulltolerantsist; on arvamusel, et komisjon peaks kaaluma, kuidas ta saab kõige paremini tagada, et asjaomaste õigusraamistikega saab tõhusamalt tegeleda e-kaubanduse ning kaupade veebis ja väljaspool veebi reklaamimisega seotud riskidega;
14. rõhutab, kui olulised on tõhusad ja tulemuslikud märgistamis- ja jälgitavussüsteemid, kuna nendega tagatakse looduslike liikidega kauplemise seaduslikkus ja säästvus;
15. palub ELil WTO raamistikus uurida, kuidas maailmakaubandus ja keskkonnaalased eeskirjad saaksid üksteist paremini toetada, seda eriti seoses WTO ja mitmepoolsete keskkonnalepingute vahelise sidususe tugevdamise eesmärgil jätkuvalt toimuva tööga, ning kaubanduse lihtsustamise lepingu kontekstis, mis avab uusi võimalusi koostööks tolli-, elusloodusega tegelevate ja kaubandusametnike vahel, eriti arenguriikides; on seisukohal, et tuleks uurida uusi võimalusi WTO ja CITESi vahelise koostöö jaoks, eelkõige andes arenguriikide ametnikele tehnilist abi ning aidates neil kaubandus- ja keskkonnavaldkonnas suutlikkust suurendada;
16. kutsub komisjoni üles tegema koostööd CITESi osapoolte ja muude partneritega, et tagada looduslikest liikidest saadud toodete jälgitavus, kuna paljud laiduväärse salaküttimise teel saadud jahitrofeed ei jää mustale turule, vaid jõuavad seaduslikesse kaubanduskanalitesse;
17. nõuab tungivalt, et EL väljendaks tulevasel CITESi osaliste 17. konverentsil vastuseisu kõnealusele ettepanekule kaotada Namiibiast ja Zimbabwest pärit elevantiluu kohta käibivad märged, kuna sel tulemusel saaks elevantiluust seaduslik kaup, ning toetaks ettepanekut lisada kõik Aafrika elevantid I lisasse.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	26.9.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 31 -: 0 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Laima Liucija Andrikiene, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle de Sarnez, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Alexander Graf Lambsdorff, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Franz Obermayr, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Eric Andrieu, Reimer Böge, José Bové, Edouard Ferrand, Gabriel Mato, Frédérique Ries, Jarosław Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Werner Kuhn, Verónica Lope Fontagné, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Milan Zver

11.10.2016

KALANDUSKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise tegevuskava kohta
(2016/2076(INI))

Arvamuse koostaja: Ricardo Serrão Santos

ETTEPANEKUD

Kalanduskomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tunnistab tegevuskava tähtsust, ent rõhutab selle puudujääke, mis on seotud veeloomaliikide kaasamisega;
2. juhib tähelepanu asjaolule, et üks liidu bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames võetud kohustusi on kaitsta merekeskkonna bioloogilist mitmekesisust üldiselt, ELi vetes ja avamerel; rõhutab, et merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitse tuleks saavutada mitmel viisil, muu hulgas ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi (ETR-kalapüügi) vastu võitlemise, merel toimuva igasuguse kaubitsemise jälgimise, ühise kalanduspoliitika välismõõtmega tugevdamise ja üldiselt kuritegevuse vastase võitluse kaudu;
3. märgib, et ELi määrusel ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimise, ärahoidmise ja lõpetamise kohta on olnud mõju, kuid rõhutab, et määruse rakendamine peaks olema jõulisem, tagamaks, et ebaseaduslikult püütud kala ELi turule ei jõua; soovib, et ELi liikmesriigid oleksid püügidokumentatsiooni (püügisertifikaadid) ja (eriti kõrge riskiastmega riikidest pärit) veoste kontrollimisel järjekindlamad ja tõhusamad, tagamaks, et kala on püütud seaduslikult;
4. tuletab meelde, et sellised merikilpkonnaliigid nagu *Chelonia mydas*, *Eretmochelys imbricata* ja *Dermochelys coriacea* on ebaseadusliku kauplemise tõttu ohus ja et lisaks ebaseaduslikule püügile püütakse neid tööstusliku kalapüügi käigus ikka veel kaaspüügina;
5. tuletab komisjonile meelde, et ebaseaduslik veeloomaliikidega kauplemine avaldab ka mõju rannikualade kogukondade majanduslikule arengule ja meie vete keskkonna kvaliteedile;

6. märgib, et ELi määrus ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimise, ärahoidmise ja lõpetamise kohta võib olla tulemuslik pikas perspektiivis üksnes siis, kui kala ja mereandide importi käsitlevat teavet on võimalik jagada 28 liikmesriigi vahel reaalselt, mis võimaldaks ristkontrollide tegemist, kontrollimist ja eelkõige koordineeritud lähenemisviisi kahtlaste veoste kindlakstegemiseks ja blokeerimiseks; palub komisjonil seetõttu luua imporditud kala ja mereandide kohta teavet sisaldav elektrooniline andmebaas, et hoida ära kuritarvitamist;
7. juhib tähelepanu majanduslikele, sotsiaalsetele ja keskkonnakuludele, mis on seotud ebaseadusliku mereliikidega kauplemisega, kuna see toob kaasa merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse vähenemise, ohustab ökosüsteeme ja vähendab säästva kalapüügi tegelevate inimeste sissetulekuallikaid ning on ohtlik tervisele;
8. tuletab meelde, et tuura populatsioonid on oluliselt vähenenud elupaikade hävitamise ja tuura suure kasutamise tõttu, et rahuldada nõudlust kaaviari järele; rõhutab, et kaaviarikaubandust reguleeritakse ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooniga (CITES) ning et teatavate liikide kasutamine on keelatud;
9. tuletab komisjonile meelde, et paljud veeloomaliigid on väljasuremise ohus, mis mõjutab paljude ökosüsteemide jätkusuutlikkust;
10. tuletab meelde, et korallipüük, mis on ebaseaduslik *Corallium rubrumi* puhul Vahemerel ja Atlandi ookeanis, või juhuslik põhjatraaliga ja õngejadapüügi puhul, kujutab endast ohtu elupaikadele ja ökosüsteemi teenustele, mida need toetavad;
11. peab tervitatavaks asjaolu, et järelevalvega seotud küsimusi peetakse olulisteks, ent kutsub komisjoni üles olema täpsem selles osas, mis puudutab eelkõige ETR-kalapüüki ja Euroopa Kalanduskontrolli Ametit;
12. toetab ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni ja ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki käsitleva määruse järgimiseks olemasolevate kokkulepete rakendamise tugevdamist ja uute õigusaktide jõustamist riigi tasandil, eelkõige arenguriikides, aidates koostada programme, kehtestada õigusakte, korraldada seminare ja toetada rakendusmeetmeid;
13. palub komisjonil tagada, et uus tegevuskava sisaldaks koostöömehhanismi ETR-kalapüügi vastase võitluse ning looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise jaoks välja töötatud strateegiate vahel;
14. kutsub komisjoni üles teadvustama Euroopas ja selle vahetus läheduses toimuvat ETR-kalapüüki ning pöörama sellele nõuetekohast tähelepanu (nt klaasangerja, tuura ja korallipüük), ning nõuab ohuallikate mereliikide ja looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooniga kaitstud liikide hoolikamat jälgimist;
15. rõhutab, et Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat ja kaubanduse peadirektoraat peaksid tegema omavahel tõhusalt koostööd, tagamaks, et ETR-kalapüügist pärit tooteid ei imporditaks liitu ja et läbiräägitavad kaubanduskokkulepped ei sisaldaks ETR-kalapüügist saadud liike;

16. on seisukohal, et tuleb tagada, et ELi looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise tegevuskava raames võetavad meetmed oleksid kooskõlas ETR-kalapüüki käsitlevate ELi õigusaktidega;
17. rõhutab, kui oluline on võidelda klaasangerja ja kaaviariga kaubitsemises kasutatava Euroopa tuura ebaseadusliku eksportiga Euroopast;
18. teeb ettepaneku tugevdada looduslike liikidega kaubitsemise kontrollimeetmeid, eelkõige akvaariumides kasutamiseks mõeldud liikidega ebaseadusliku kauplemise ja internetimüügi valdkonnas (nt akvaariumide omanike tehtud ostud);
19. rõhutab kontrollide, koolituse ja üldsuse teadlikkuse suurendamise kampaaniate tähtsust looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust käsitleva tegevuskava jõustamise seisukohalt;
20. kordab, et on vajalik jätkata püügivahendite valdkonnas teadusuuringuid ja nende tehnoloogilist arendamist, et vältida kaaspüüki ja leevendada survet veeorganismide varudele, mis on kaubitsemise sihtmärgiks;
21. teeb ettepanku üle vaadata nende organismide või organismiosade impordiload, millele rakendatakse kaitsemeetmeid (vastavalt määrusele 1185/2003, mida on muudetud määrusega 605/2013);
22. ergutab komisjoni kasutama ETR-kalapüügi vastases võitluses saadud kogemusi, et parandada looduslike liikidega kaubitsemise vastases võitluses kasutatavaid meetodeid;
23. rõhutab, et on oluline säilitada kalandustoodete jälgitavus ja tagada nende nõuetekohane märgistamine; rõhutab, et ETR-kalapüük kujutab endast ohtu vee-elusressursside säästvale kasutamisele ja õõnestab ookeanide paremaks haldamiseks ja merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks tehtavaid jõupingutusi;
24. märgib, et DNA-põhised identifitseerimismeetodid saavad pakkuda väärtuslikku tuge nii järelevalve valdkonnas kui ka vastutusele võtmise eesmärgil tehtavate sihipäraste uuringute puhul; peab DNA-põhiseid vahendeid ideaalseks võimaluseks, kuidas tuvastada kala ja kalatoodete pärituolu, kuna DNAd leidub rakkudes ja seda saab võtta isegi praetud kalalt;
25. teeb ettepaneku, et ETR-kalapüügi vastases võitluses mitte koostööd tegevatele kolmandatele riikidele kollaste ja punaste kaartide andmise süsteemi võiks kasutada ka looduslike liikidega kaubitsemise vastases võitluses;
26. juhib tähelepanu asjaolule, et seadusliku angerjapüügiga tegelevad kalurid nõuavad üksmeelselt ELi märgise kehtestamist, et tagada jälgitavus ja kindlustada õiglane angerjaturg;
27. rõhutab, kui oluline on kvaliteetsete andmete tagamine kalandussektoris ja kvaliteetne teabe liikumine liikmesriikide vastutavate järelevalveasutuste vahel;
28. nõuab karmimaid eeskirju ja kontrolli harrastuskalapüügi sektoris, mida ei reguleerita nõuetekohaselt riigi tasandil ja mis võib kaasa tuua kalandustoodete ebaseadusliku müügi;

29. rõhutab jälgitavuse tähtsust ELis toimuva looduslike liikidega kaubitsemise päritolu ja teekondade kindlakstegemisel, et selle vastu paremini võidelda;
30. teeb ettepaneku tõhustada kõigi sidusrühmadega peetava pideva konsultatsiooni põhjal ohuandmete mereökosüsteemide, ökoloogiliselt või bioloogiliselt oluliste alade ja Natura 2000 võrgustiku järelevalvet ja kaitset, et aidata säilitada liike, mis on ebaseadusliku kauplemise ohus;
31. peab hädavajalikuks tõhustada meetmeid ulatusliku jõgede rüüstamise vastu röövpüüdjate poolt, kes toimetavad suurtes kogustes kala ebaseaduslikult Euroopa turgudele müügiks, võtmata arvesse püütud liike või looduslikele liikidele põhjustatud häirete keskkonnamõju; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd piirikontrolli karmistamiseks, et oleks võimalik peatada mustale turule mineva kala eksport, mis kujutab endast suurt ohtu eelkõige tarbijate tervisele;
32. soovib võtta meetmeid, et edendada selliste vahendite kasutamist, mis aitavad tagada tundlike loodusvarade säästva kasutamise;
33. soovib liikmesriikidel investeerida ebaseadusliku kauplemise eest saadud trahvitulud eluslooduse kaitsmisse ja säilitamisse;
34. on arvamusel, et ebaseaduslik kalapüük hävitab mereökosüsteeme ja bioloogilist mitmekesisust ja mõjutab otseselt kalavarude vähenemist ning kahjustab ranniku- ja saarepiirkondi;
35. märgib, et hinnangute kohaselt moodustab ebaseaduslik kalapüük 19 % deklareeritud püügiväärtusest;
36. toetab alternatiivsete säästvate tootmismeetodite kasutamist, et vähendada survet looduslikele organismidele (nt vesiviljelus);
37. märgib rannikukogukondade olulist rolli ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise vastases võitluses ning toetab nende rolli looduslike liikide säilitamisel ja keskkonnasõbralikus tegevuses;
38. on arvamusel, et üks võimsamaid vahendeid ebaseadusliku ja mittesäästliku looduslike liikidega kauplemise probleemiga tegelemiseks on veenda tarbijaid tegema looduslikest liikidest saadud toodete ostmisel teadlikke valikuid; ergutab sertifitseeritud ja kestlike mere-elustikust pärit toodete tootmist ja ostmist;
39. leiab, et teadlikkuse tõstmise ja keskkonnapädevuse algatused on merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise seisukohalt esmatähtsad ning usub, et haridussüsteemidel ja meedial on selles oluline roll;
40. tuletab meelde, et kodanike teadlikkuse suurendamine looduslike liikidega kaubitsemise mõju ja toodete jälgitavuse tähtsuse osas on esmatähtis, et võidelda ebaseadusliku tegevusega, vähendades selliste toodete turgu;
41. toetab selliste sidusrühmade tunnustamist kogu Euroopas, kes osalevad eriti aktiivselt ebaseadusliku kauplemise vastases võitluses; on veendunud, et see võiks toimuda auhinna

vormis, mis antakse neile, kes osalevad eriti aktiivselt, riskides vahel oma eluga, ebaseadusliku looduslike liikidega kauplemise vastases võitluses maal, mägiipiirkondades või järvedel, jõgedel ja meredel;

42. peab tõhusat mitmepoolsust liidu välistegevuse üheks alustalaks ning märgib, et komisjoni arvates on see kõige enam osalusel põhinev, mittediskrimineeriv ja kaasav viis rahvusvahelise juhtimise rakendamiseks, eelkõige seoses looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemisega; rõhutab seetõttu, et liidul peab olema rahvusvahelistes organites tähtsam roll;
43. teeb ettepaneku selle kohta, et karistused looduslike liikidega kaubitsemise eest, eelkõige ohuvaldiste mereökosüsteemidega aladel või Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel aladel, peaksid olema piisavalt karmid, et rikkujate tegevust ennetada;
44. teeb ettepaneku, et tegevuskavaga tuleks eraldada sihtotstarbelised rahalised vahendid ja sätestada mõõdetavad eesmärgid, et kava edukust saaks pikaajaliselt jälgida.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	11.10.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marco Affronte, Clara Eugenia Aguilera García, Renata Briano, Alain Cadec, Richard Corbett, Diane Dodds, Linnéa Engström, João Ferreira, Raymond Finch, Ian Hudghton, Carlos Iturgaiz, Werner Kuhn, Gabriel Mato, Norica Nicolai, Liadh Ní Riada, Ulrike Rodust, Remo Sernagiotto, Ricardo Serrão Santos, Ruža Tomašić, Peter van Dalen
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	José Blanco López, Cláudia Monteiro de Aguiar, Nils Torvalds
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Dariusz Rosati

28.9.2016

ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi tegevuskava kohta looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks
(2016/2076(INI))

Arvamuse koostaja: Kostas Chrysogonos

ETTEPANEKUD

Õiguskomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse kaitse täidab Euroopa Liidu keskkonnaõiguses ja -poliitikas väga tähtsat rolli; arvestades, et ohustatud looma- ja taimeliikide kaitsmine ning nende ebaseadusliku kaubandusega võitlemine on rahvusvahelist ja riiklikku huvi pakkuv küsimus, mille puhul peavad koostööd tegema kõik riigid, sealhulgas ELi liikmesriigid, pidades eelkõige silmas nende liikidega ebaseadusliku kaubitsemise (looduslike liikidega kaubitsemise) suurenemist rahvusvahelisel ja riiklikul tasandil;
- B. arvestades, et ebaseaduslik looduslike liikidega kaubitsemine toob kriminaalsetele rühmitustele märkimisväärset kasumit ning on praegu kogu maailmas toimuvate ebaseaduslike kaubandustegevuste seas esirinnas; arvestades, et Euroopa Liit on praegu nii sellise kaubitsemise sihtturg kui ka muudesse piirkondadesse suunduva kaubanduse transiidi sõlmpunkt ning samuti piirkond, kust pärinevate liikidega kaubitsetakse ebaseaduslikult;
- C. arvestades, et ÜRO kuritegevuse ennetamise ja kriminaalõiguse komisjoni (UNCCPCJ) 2013. aasta aprilli resolutsioonis, mille ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu 25. juulil 2013. aastal heaks kiitis, julgustatakse liikmesriike käsutama looduslike looma- ja taimeliikide salakaubavedu tõsise kuritegevusena, kui sellesse on kaasatud organiseeritud kuritegelikud rühmitused, mille järel oleks see samal tasemel inim- ja narkokaubandusega;
- D. arvestades, et kõik liikmesriigid on kirjutanud alla ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioonile (CITES) ning et EL ühines konventsiooniga 2015. aastal;
- E. arvestades, et ELi kui juriidilise isiku osalemine selles liikide kaitse süsteemis kinnitab selgelt silmapaistvat ja vastutustundlikku hoiakut, mille EL on jätkusuutlikkuse

edendamisel võtnud;

- F. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/99/EÜ (keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu) ühtlustatakse looduslike liikidega seotud kuritegude määratlused ning kohustatakse liikmesriike lisama oma siseriiklikku õigusesse tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad kriminaalkaristused keskkonna kaitset, sealhulgas kaitsealuseid looduslikke looma- ja taimeliike reguleerivate ühenduse keskkonnakaitse sätete tõsise rikkumise eest;
 - G. arvestades, et EL on jätkuvalt suurim turg ebaseaduslikult looduslike liikide alaste toodetega kaubitsemiseks ning muudesse piirkondadesse suunduva kaubanduse transiidi sõlmpunkt (metsloomadega seotud ebaseaduslikku kaubanduse ülemaailmset väärtust hinnatakse umbes 22 miljardile USA dollarile) ning Euroopa tasandi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemisega tegelemiseks on oluline edasimineku; arvestades, et ELi kavaga peavad nüüd kaasnema tõhusad täiendavad meetmed, näiteks metsandus- ja tollipolitsei koolitamine ning tõhusate karistuste kehtestamine;
 - H. arvestades, et ELi tegevuskava näitab, et EL on valmis täitma rahvusvahelisi ootusi ja kohustusi ning et ta suurendab looduslike looma- ja taimeliikide ebaseadusliku kaubanduse vastaste meetmete ulatust;
 - I. arvestades, et riiklike meetmete tõhususe põhimõtte kohaselt peavad liikmesriigid koordineerima oma tegevust, et kaitsta ohustatud liike edukalt ebaseadusliku kaubitsemise eest; arvestades, et seda saab saavutada ELi ja tema liikmesriikide ühise pühendumise kaudu tegevuskava vormis, sel eesmärgil kasutades tõhusalt ära olemasolevaid vahendeid ja ameteid, pakkudes ulatuslikku eksperdihindamist, teostades järelevalvet võimaliku ebaseadusliku tegevuse üle, rakendades jagatud rahvusvahelisi kohustusi ning tunnistades poliitilisel tasandil selle probleemi lahendamise tähtsust;
 - J. arvestades, et subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt saavad liikmesriigid vabalt valida vahendid, mille abil saavutada ohustatud looma- ja taimeliikide kaitsmise eesmärk; arvestades, et kohalike ametiasutuste roll on selle puhul eriti tõhus ja vajalik;
 - K. arvestades, et kuna looduslike liikidega kaubitsemine on piire ületav ainulaadne probleem, peaks EL töötama selle nimel, et rakendatakse juba võetud rahvusvahelised kohustused, kehtestatakse selliste rikkumiste määratluse ja karistamise miinimumeeskirjad vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõikele 1, ning soodustatakse tõhustatud koostöö teemalist struktureeritud dialoogi, konsulteerides selleks kõigi asjaomaste ametiasutuste ja sidusrühmadega, sealhulgas kolmandate riikide ja päritoluriikidega;
1. tunneb heameelt komisjoni koostatud ELi tegevuskava üle, milles käsitletakse looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust, ning asjaolu üle, et viimase aastakümne jooksul on EL osalenud aktiivselt looduslike liikide ebaseadusliku kaubanduse vastases võitluses, võttes sellise ebaseadusliku kaubitsemise lõpetamiseks vastu ranged kaubanduseeskirjad;
 2. tunneb heameelt nõukogu (keskkond) 20. juuni 2016. aasta järelduste üle seoses ELi tegevuskavaga looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks;
 3. tunneb heameelt ka asjaolu üle, et tegevuskava aitab ka oluliselt saavutada säästva arengu eesmärke, mis seati säästva arengu tegevuskava 2030 raames, milles riigipead leppisid

kokku ÜRO tippkohtumisel 2015. aasta septembris;

4. on seisukohal, et EL ja tema liikmesriigid peavad suurendama oma ühiseid jõupingutusi võitluseks keskkonnakuritegudega ja eelkõige looduslike liikidega kaubitsemisega nüüd, mil ELil on saanud osaline ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioonis (CITES), millega praegu kaitstakse 35 000 looma- ja taimeliiki, ning viima kolmandate riikide ja päritoluriikidega sisse tugeva koostöö; juhib seepärast tähelepanu kiirele vajadusele tugevdada looduslike liikidega kaubitsemise ja selle algpõhjuste vastaseid meetmeid ning tagada nende parem kooskõlastamine, kaasates sellesse mitte ainult päritolu-, vaid ka transiit- ja turustusriike;
5. nõuab tungivalt, et EL osaleks mitte ainult maapiirkondades, vaid ka ülemaailmsel tasandil koos sidusrühmade ja kodanikuühiskonnaga teadlikkuse suurendamise kampaaniates, et vähendada ebaseaduslike looduslikest liikidest saadud toodete turgu;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriikide ametiasutusi üles tõhustama oma koostööd võitluses looduslike liikidega kaubitsemise vastu, eriti riikliku, ELi ja rahvusvahelise tasandi õiguskaitseasutuste, sealhulgas politsei, tolliameti, õigusasutuste, metsanduspolitsei, sanitaarasutuste ning kaubandusinspektsiooni vahel, et rakendada nõuetekohaseid meetmeid kohapeal; nõuab tungivalt, et liikmesriigid pakuksid siseriiklikele kohtuasutustele õigusabi ja suuniseid võitluseks looduslike liikidega seotud kuritegude vastu; nõuab sellega seoses koos Europoli ja Eurojustiga ühiste jõustamisalaste prioriteetide kehtestamist, millega pakutatakse sihipärast toetust piiriüleste juhtude puhul;
7. on arvamusel, et lisaks peavad kõik liikmesriigid täitma endale võetud rahvusvahelisi kohustusi, tagamaks, et nende õigusaktid organiseeritud kuritegevuse kohta hõlmaksid looduslike liikidega kaubitsemist ja et sellise kaubitsemise eest oleks võimalik kohaldada piisavaid karistusi; rõhutab, et samal ajal tuleb parandada rahvusvahelist eeskirjade täitmise tagamise alast koostööd osalemise kaudu rahvusvahelistes täitmise tagamise operatsioonides, tehnilises abis ja sihtotstarbelises rahalises toetuses;
8. ergutab liikmesriike tagama kooskõlas ÜRO kuritegevuse ennetamise ja kriminaalõiguse komisjoni 2013. aasta aprilli resolutsiooniga, et looduslike liikidega kaubitsemine määratletakse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni kohaselt tõsise kuriteona;
9. nõustub komisjoniga, et koolitustegevus on oluline osa võitluses organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas looduslike liikidega kaubitsemise vastu; kutsub komisjoni seepärast üles kaaluma asjakohaseid koolitusprojekte, mis on eelkõige suunatud eelnimetatud õiguskaitseasutustele; soovib luua järelevalvesüsteemi, et tuvastada edasimineku ja parimad tavad, mille eesmärk on lõpetada looduslike liikidega kaubitsemine, ning peab oluliseks ka eelkõige teadlikkuse suurendamise kampaaniate abil teadlikkuse suurendamise edendamist ning dialoogi ja tehnilise koostöö tugevdamist pädevate asutuste ja kohaliku kogukonnaga, keskendudes seejuures mõjule, mida ebaseaduslik kaubitsemine avaldab ebaseaduslikele looduslikest looma- ja taimeliikidest saadud toodetele;
10. on seisukohal, et võitlust looduslike liikidega kaubitsemise vastu saab edendada pehme õiguse vahenditega; märgib sellegipoolest, et mõnikord on vajalik võtta seadusandlikke meetmeid, et tagada õiguskindlus ning kehtestada siduvad sätted; rõhutab, et ELi

õigusaktid, millega kehtestatakse kohustused ebaseaduslike tooteid turule toovate ettevõtjate suhtes, mis võimaldab looduslike liikidega kaubitsemisega tulemuslikult võidelda, kehtivad juba konkreetses puidusektoris;

11. kutsub komisjoni üles astuma vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikele 1 samme looduslike liikidega kaubitsemisega seotud kuritegude ja karistuste ühiste miinimumeeskirjade kehtestamise ja nende rakendamise suunas; nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid täielikult direktiivi 2008/99/EÜ (keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu) sätteid ning kehtestaksid looduslike liikidega seotud kuritegude eest asjakohase tasemega karistused; rõhutab vajadust nõuetekohaselt jälgida, kuidas rakendatakse ELi tegevuskavaga looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, ning teavitada parlamenti ja nõukogu korrapäraselt kuni 31. juulini 2018 tehtud edusammudest ning viia 2020. aastaks läbi üldine hindamine;
12. tunneb sellega seoses heameelt komisjoni kohustuse üle alustada ELi julgeoleku tegevuskava kohaselt läbivaatamist, et hinnata ELi poliitika ja õigusraamistiku otstarbekust ja tõhusust keskkonnakuritegude ja eelkõige looduslike liikidega seotud organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel; tunneb lisaks sellele heameelt komisjoni võetud kohustuse üle anda parlamendile ja nõukogule 31. juuliks 2018 aru tegevuskava rakendamisel tehtud vahepealsetest edusammudest ning viia 2020. aastaks läbi üldine hindamine.

NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	26.9.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 20 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Sajjad Karim, Dietmar Köster, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Emil Radev, Evelyn Regner, József Szájer, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Daniel Buda, Sergio Gaetano Cofferati, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Stefano Maullu, Virginie Rozière

**VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	13.10.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 60 -: 0 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Angélique Delahaye, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Josu Juaristi Abaunz, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Bolesław G. Piecha, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Tibor Szanyi, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Guillaume Balas, Paul Brannen, Nicola Caputo, Michel Dantin, Mark Demesmaeker, Luke Ming Flanagan, Elena Gentile, Martin Häusling, Krzysztof Hetman, Gesine Meissner, James Nicholson, Marijana Petir, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Jasenko Selimovic, Mihai Țurcanu
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Nicola Danti, Anna Hedh, Marco Zullo